

DE KRINGLOOP VAN DE ZIEL

7 november 1966

Goedenavond vrienden.

Ik mag wel even beginnen met er aan te herinneren dat we niet alle dingen weten, dat we niet onfeilbaar zijn, zodat u hier aanwezig bent om ook zelf na te denken over al datgene dat we naar voren brengen. Ons onderwerp van vanavond is een tamelijk ingewikkeld geval. Misschien is het gemakkelijker om te proberen om daar eerst enkele korte gegevens zo maar te verschaffen.

De mens bestaat uit de ziel - een blijvende kracht de geest - een bewustzijn dat met die kracht verbonden is - en dan het lichaam, waarin ook weer bepaalde mate van bewustzijn kan optreden.

Wanneer we spreken over een kringloop van de ziel dan kunnen we dat natuurlijk niet doen in de totaliteit. God is een totaliteit; we leven in die God, we duiken er niet meer in en we komen er niet meer uit. We zijn er eenvoudig mee verbonden. Maar ons bewustzijn registreert deze communicatie met de godheid op een wat andere wijze. Je zou het misschien zo kunnen uitdrukken; je hebt geluiden die zijn te zacht om te horen; je hebt geluiden die normaal hoorbaar zijn; je hebt zeer sterke geluiden die vervormen, die hoor je niet duidelijk meer. En dan kan een geluid zo enorm worden dat je het eenvoudig niet meer kunt horen. Het is of je een pak slaag krijgt.

Wanneer je God eenvoudig in de materie benadert dan is dat misschien een fluistering. In bepaalde sferen is God werkelijk wel een kracht waarmee je rekening moet houden. Het is iets dat spreekt. Maar wanneer je eigen uithoudingsvermogen niet groot genoeg is, dan komt er een ogenblik dat je niet meer kunt reageren en dan vlucht je in een soort bewusteloosheid.

Wanneer we nu spreken over de kringloop van de ziel, dan bedoelen we eigenlijk die verschillende fasen, gezien vanuit het menselijk en geestelijk ervaren en beschouwd als een ervaring plaatsvindende in de totaliteit.

Wanneer u nu gewone lesjes leert dan krijgt u al heel gauw te maken met de z.g. sferen. Er is hier een sfeer en daar een sfeer en nog een, en zo krijg je een hele serie. Nu heeft men dat een heel eind vereenvoudigd en men spreekt dus over een zogenaamde duistere sfeer. Een sfeer waarin het 'ik' alleen eigenlijk op zich zelf is aangewezen omdat daar geen uiting Gods bestaat die ons beroeren kan. We hebben bovendien de uiting waar de totaliteit van God is. De sferen die er tussen liggen zijn als het ware de tussenstations op een reis. De ziel gaat uit van het goddelijke. Vanuit dit goddelijke komt ze niet direct in de materie terecht. Zij wordt a.h.w. langzaam gevormd en wij kunnen ook zeggen, haar geest ontwaakt langzaam.

Wij zien vanuit het goddelijke een moment komen, waarop het bewustzijn dat die ziel bezit, voldoende is om weer de omgeving (het contact met het leven) te registreren. Vanaf dat ogenblik spreken we van een bewuste neerdaling of incarnatie.

Deze incarnatie komt in de materie terecht. Ze hoeft niet (laat ik dit er even bij zeggen) een menselijke incarnatie te zijn, maar het is een gebondenheid met de stof. Of dit nu als natuurgeest is, als roosje of als aapje of misschien zelfs als een rassengeest, daar hebben we niet mee te maken, dat kan in heel verschillende vormen. Wanneer die fase doorlopen is, komen we in de periode van 'Niet'. We zijn aan onszelf overgelaten. Vanuit deze periode komen we weer tot bewustzijn van de materie en kunnen we ons manifesteren in de materie. Het wil niet zeggen dat we er volledig mee verbonden hoeven te zijn.

We gaan weer sfeer na sfeer hoger. Ervaren overal het goddelijke, het contact met alles dat rond ons is tot het ogenblik dat de indrukken te hevig worden. Wij kunnen geen onderscheid meer maken en teruggaande naar het goddelijke verzinken wij in een soort bewusteloosheid. Dat is heel eenvoudig gezegd, de kringloop van de ziel. Dat daar natuurlijk het een en ander

aan vast zit, dat begrijpt u zelf wel. En als je dat eenvoudig wilt zeggen, kun je het beste in een paar regels vastleggen. Dat is dan dit:

De zelfrealisatie begint altijd in het onderste deel van de kringloop, het z.g. duister. Wanneer een eerste zelfrealisatie voor een uitgaande ziel bestaat, dan is dit in een periode van nietigheid, van geïsoleerd zijn en de opstijging naar boven toe is bewustwording.

Punt twee: Elk bewustzijn dat een ziel vergaard heeft, de geest (de vorm van de geest) blijft bestaan. Zij is inherent geworden aan het wezen van de ziel. Waar en hoe die ziel zich ook manifesteert, het bereikte bewustzijn zal daarin altijd aanwezig blijven. Het kan niet verminderd worden.

Wanneer we nu een derde stelling gaan citeren, dan moeten we zeggen: naarmate het bewustzijn sneller naar het verlaten van het punt der goddelijke kracht groeit, zal de keuze van eigen bestaan in de beneden liggende sferen meer bewust geschieden en meer beheerst plaatsvinden.

En dan zeggen we verder: naarmate het bewustzijn in het menselijk levenbereik groter was en een groter aantal sferen mede omvatte, zal een beheersing van de opgaande lijn eveneens meer en beter mogelijk zijn. Dat is eigenlijk heel eenvoudig; wanneer ik volledig bewust ben van het goddelijke, dan kan ik in elke sfeer en in elke wereld elke manifestatie vinden die voor mij belangrijk is.

Ben ik mij pas bewust bv. op astraal vlak - betrekkelijk dicht bij de materie - dan heb ik niet meer de tijd om mij te realiseren wat ik ga doen, waar ik terecht kom, wat ik ben. Mijn incarnatie in de stof zal een ongeregelde (zelfs soms een ongewenste) voor mij zijn. En wanneer ik terug ga door het duister heen, kan ik iets wijzer geworden zijn, maar ik ben toch een tijd lang met die materie gebonden. Ik ben een soort stofgebonden dolende ziel, zoals men dat zo liefjes zegt. Ik kan natuurlijk wel enig bewustzijn krijgen door contact met een hogere sfeer, maar dit contact betekent gelijktijdig een toenemende uitblussing van mijn eigen bewustzijn. Wanneer u zich dus ooit nog eens afvraagt waarom sommige zielen zo graag aardgebonden zijn, dan weet u het nu. Ze zijn bang voor een verdergaan dat een uitblussing van hun ego voor hen schijnt te betekenen.

Die hele geschiedenis is erg interessant als je dat zo nagaat, maar je moet eigenlijk proberen er ook praktisch e.a. uit te halen.

Nu blijkt dat de materie bruikbaar is om het bewustzijn uit te breiden. Dat is het eerste punt.

In de tweede plaats: dat alle theorie in het leven geen blijvende betekenis heeft. Het is dus besef plus actie waardoor het leven in de stof waarde krijgt.

Wanneer u leeft in de materie dan gaat u naar die duisternis toe. U kunt dat heel lang beleven, u kunt dat heel kort beleven; in die duisternis hergroepeert u het totaal van die ervaringen en belevingen. U maakt als het ware alles nog een keer door wat u op aarde hebt doorgemaakt, maar u ziet het nu los van het milieu, u gaat alleen de betekenis voor uzelf na. Wanneer de ervaringen voldoende talrijk zijn, dan zal dit bestaan in het duister ook een gevuld, een zeker prettig bestaan zijn.

Wanneer wij eenmaal onszelf een klein beetje hebben herkend en de relatie, die we hebben gehad met de wereld, wat beter hebben gedefinieerd voor onszelf, worden we weer wakker; we krijgen weer contact met diezelfde stoffelijke wereld. Maar nu is er niet de directe behoefte om te incarneren. Zou die er wel zijn, dan zouden we helemaal niks kunnen zeggen, dan is het maar precies waar je terecht komt. Loopt er toevallig een schaap, nou ja dan word je een lammetje; loopt er een aap, dan wordt je een aapje en loopt toevallig de koning van Spanje er, nou ja, dan wordt je een prins of een prinses. Dat is een zuivere toevalskwestie. Maar in de meeste gevallen ben je voldoende bewust om te weten dat die wereld er is en... enfin weest u maar eerlijk, u hebt er waarschijnlijk ook geen verlangen naar om het nog een keer te doen. Je voelt er niets voor om die wereld nu weer onmiddellijk te accepteren. Je ondergaat dan de

werking van de gedachten van die wereld. Je kunt er een tijd lang mee in contact blijven, je kunt de emoties van de mensen delen.

Wanneer je dat gehad hebt, dan komt er een ogenblik dat je zegt: nee, de samenhang ervan begrijp ik niet voldoende. Zodra je de samenhang zoekt, een relatie zoekt dus, evolueer je. Je komt op een hoger niveau terecht - een hogere sfeer zoals men zegt - en daar ga je nog wel contact met de wereld bezien en hanteren, maar je doet dat vanaf een afstand. Het is als het ware of je je oefent met datgene dat je beseft en leert op die aarde, op die materie. Dan komt er een tijd dat je zegt: och, ik heb hier ook niet veel meer te doen. Dat betekent dan weer een concentratie op het hogere. En als je bewustzijn het verwerken kan, dus weer een verhoging van niveau, van sfeer. Waarbij je dus nog wel contact met de aarde houdt, maar eigenlijk meer via de sfeer die daar tussen ligt voor jou. Je werkt dus het sterkst altijd in op de sfeer die onmiddellijk achter je ligt. Je houdt contact met het geheel van de sferen die achter je liggen tot het duister.

Daar waar die onderste bocht loopt van die kringloop, waar dat 'Niet' ligt, heb je geen contact. Wanneer je aan de andere kant begint af te dalen, dan heb je wel contact met wat achter je ligt, maar nooit met wat voor je ligt. Dat klinkt misschien een beetje gek, maar het is toch erg belangrijk.

Wanneer ik uit God kom dan behoud ik mijn contact met God, zelfs wanneer ik al in een sfeer bewust ben. Het bewustzijn dat ik van die sfeer heb en van mijzelf in die sfeer is weer bepalend voor de vorm en beleving in de daaronder liggende sfeer.

Het ego bouwt via de kringloop van de ziel voortdurend zijn eigen relatie met de wereld op. Hij kan niet de wereld opbouwen. Er zijn ook mensen die denken als je in de sfeer komt "gedachten zijn overal meester van", ik begin allerhande leuke dingen te denken en het is waar. De een wil een bloementuintje en de ander een verzameling obeliskken. Nou, dat is heus niet waar. Want dat denken alleen geeft er wel vorm aan, maar het geeft er geen leven aan. Wanneer het zo tweedimensionaal blijft, dan is het net prentjes kijken in een prentenboek. Nou, daar voelt u ook niets voor. Dat gaat gauw vervelen. Maar is er ook een andere gedachte, die er ook werkzaam aan is, dan krijgt het dimensie. Dan heb je iets dat leeft, waar een antwoord uit komt. En dat antwoord, die relatie met dat andere, is eigenlijk dan weer bepalend voor de wereld.

Dat ik zo de nadruk er op leg, dat je je eigen wereld niet veranderen kunt, dat heeft ook wel degelijk in dit kader een belangrijke zin. Ik ben voor zover het mijn leven en bestrevingen betreft meester van mijzelf, maar ik zal voortdurend door een reeks van werelden en sferen heen gaan, waarvan ik de geaardheid niet kan bepalen. Ik ben een reiziger. Ik kan bepalen wanneer ik eet en wanneer ik niet eet, wat ik aantrek en wat ik voor bagage meeneem. Maar ik kan niet bepalen wat voor steden er liggen rond de stations die de halteplaatsen zijn op mijn reis. Dat moet ik nemen zoals het komt. Door deze beperkte vrijheid komen de mensen wel eens op het idee: nu, we zouden die kringloop van de ziel een beetje kunnen versnellen. Of zouden we niet een stukje kunnen overslaan. Tot mijn spijt is dit niet goed mogelijk. Wat je wel kunt doen, dat is je bewustzijn aanmerkelijk uitbreiden. En dat doe je door bewust in contact te blijven, als het ware te blijven leven in een sfeer die achter je ligt, terwijl je gelijktijdig al leeft en actief bent in de daaronder liggende wereld. Ook hier geldt altijd weer: ik kan nooit leven in een wereld die op die baan van de kringloop nog voor mij gelegen is. Maar omdat wat achter mij ligt praktisch parallel is en in zekere zin gelijkwaardig met wat voor mij ligt, kan ik dus door te behouden wat ik beleefd heb, daar deel van te blijven, weten wat er voor mij ligt. Ik beheers langzaam maar zeker de gehele kringloop. Mijn bewustzijn brengt mij tot de erkenning van het Niet en God. Het absolute licht en het absolute duister zijn de twee enige punten die ik niet beheersen kan. Alle andere kan ik kennen, daar kan ik bewust in leven.

Nu zult u begrijpen dat er weinig kans is - zoals men dat op aarde zo leuk stelt - om jezelf alvast een huisje in de sferen te gaan bouwen. Dat is niet een vooruitloop, dat is niet mogelijk, maar je kunt wel alvast een villa hebben gebouwd in het verleden en die kun je onderhouden totdat je terugkomt in de sferen. Dat is een groot verschil. Je kunt niet op aarde een geestelijk bezit aanfokken. Wat je wel kunt doen is een geestelijk bezit dat het jouwe was in die wereld,

in stand houden zodat je het onmiddellijk weer bij het betreden van die wereld kunt gebruiken. De consequenties die daaraan vastzitten zijn natuurlijk tamelijk uitgebreid; want heeft het nu zin bv. om hier op aarde te streven naar iets voor het hiernamaals en nu schrikt u a.u.b. niet dat ik het zo zeg, eigenlijk heeft dat weinig zin. Alle werken voor een hiernamaals, alle 'je bezig houden met de sferen en de overgang' hebben alleen in zoverre zin als er in jezelf al een bewustzijn aanwezig is.

Een geloof aan God is op zichzelf - om het heel eenvoudig te zeggen - toch wel iets prettigs, maar een geloof aan God die je later de hemel zal geven, is weer - in dit kader - onzin. God geeft je die hemel niet. Je erkent God en je leeft in die hemel, of je erkent God niet en dan mag je zwerven zoals je wilt, je komt nooit terecht in de hemel die je zoekt.

Omdat ik niets naar voren kan gaan projecteren van dat later, van dat hiernamaals, moet ik, wanneer ik op aarde ben, vooral mijn aandacht richten op de ervaring. Nu zijn daar ook weer een paar bepalingen bij gegeven. Diversiteit van ervaring is alleen nuttig zolang het overkoepelende besef een en hetzelfde blijft.

Alle ervaring moet gepaard gaan met besef. Slechts indien deze twee samentreffen binnen het 'ik' heeft het geestelijk zin. Het is een herbeleven van het verleden, het is gelijktijdig een beter begrijpen van het eigen 'ik' en zo een vergroting van bewustzijnsmogelijkheid. Al datgene dat men doet om die wereld ergens tot die erkenning van het 'ik' te brengen, heeft weinig of geen zin. Alles wat van het 'ik' uit een erkenning van de wereld betekent, weer wel.

Misschien vindt u het leuk gek, maar dan moet u het maar zo bekijken: wanneer ik bezig ben om mijzelf tot een groot man - ik heb toevallig een mannelijk lichaam vandaag - een groot man te maken in de wereld, noem er maar eens een, ze zijn moeilijk te vinden tegenwoordig, maar Hugo de Groot vanwege de boekenkast. Ik neem nu maar een willekeurige naam, een willekeurig voorbeeld. Dan kunt u zeggen: wereld, erken hoe groot ik ben, maar verandert daarmee iets in mijzelf? Neen. Ik heb voortdurend de bevestiging van de wereld nodig dat ik iets ben. Wanneer die wereld wegvalt, ben ik weer niks, want ik heb geen bevestiging. Wanneer ik nu in mijzelf dat gevoel van verbondenheid met die wereld heb en ik zeg: kijk eens, ik geef, ik zet a.h.w. stukjes van mijzelf uit in die wereld en niet eens op interest, dan neem ik zoveel beelden, zoveel dingen van die wereld mee die ik dan als deel van mijzelf beschouw, dat mijn visie op mijn eigen 'ik' in die onderste bocht veel scherper, veel concreter wordt. Wanneer ik dan weer die wereld beroer, dan sta ik daar niet als de bekende Jan zo eens te kijken - hij heeft zijn naam ontleend aan een plaatsje ergens aan de Rijn - maar dan weet ik a.h.w. dat die relaties bestaan. Mijn contact met die wereld is geen stofgebondenheid; ik heb die wereld niet nodig. Maar er is wel een mogelijkheid om in die wereld te werken. Ik kan mijzelf voor mijzelf nog eens zo duidelijk waar maken.

Moeilijk om daar nog een ander beeld voor te vinden. Laten we een heel eenvoudig voorbeeld nemen. Dichters in de zaal? Als ze er zijn, dan even oren dicht! Je hebt een dichter, die maakt mooie verzen. Dan komt er iemand bij hem en die zegt: jong, ik moet van jou een Jordaanliedje hebben. Die dichter zegt niet: ik ga kunst maken, neen, hij schrijft doodgewoon: Als Ome Ko en tante Leen de koperen bruiloft vieren, dan komen al de burenen; ze zuipen en ze zwieren. Dan zegt hij: Hoera, dat is een gedicht! Het betaalt; maar elke keer als hij dit hoort en denkt, dit is van mij, dan voelt hij zich een beetje onplezierig. En als hij het niet hoort, dan vergeet hij het liever. En diezelfde man zal misschien op een gegeven ogenblik in een uitbarsting van onzakelijkheid (dat zal het bij zo iemand wel zijn) ineens uitbarsten: ik ben als een spin, gevangen in een spinnenweb met parelende dauw, geketend met juwelen ben ik klaar om verslonden te worden door de dood. De meeste mensen zeggen: wat heb je daaraan? Maar als die man daaraan denkt, dat beeld van dat spinnenweb, zo voel ik mezelf al die tijd. Dat is toch waar, dat leeft. Elke keer als hij daar weer even op terugkomt, dan leeft er iets voor hem. Dat is nu het grote verschil.

Wanneer u van de wereld erkenning zoekt, dan heeft u het over de koperen bruiloft van Ome Ko. En wanneer u vanuit uzelf die wereld als het ware observeert en de waarheid in die wereld weergeeft, niets terugvraagt, dan spreekt u over leven en dood, dan spreekt u over de werkelijkheid van uw eigen wezen.

Reactie: Het is allebei nodig.

Antwoord: Ik zou zeggen, dat de bruiloft van Ome Ko ongetwijfeld - zover het de menage betreft, een noodzaak is maar ik geloof dat het gelijktijdig een zelfverloochening is voor velen wanneer zij zoiets moeten presteren.

Reactie: Maar dat is toch wel merkwaardig wat deze meneer hier zegt, dat ben ik toch wel met hem eens. Je kan die bruiloft wel banaliseren, maar in wezen kun je dan toch iets van jezelf zijn; vindt je het positieve of negatieve er in terug.

Antwoord: Je geeft er iets van jezelf in, dat is volkomen waar. Maar dat wat je erin legt, dat is niet jezelf. Dat is het beeld van de wereld. Je gaat geen schlager maken, om te zeggen wie je bent. Je maakt een schlager die de grootste gemene deler van de massa vormt; dat is toch duidelijk, want anders kan het geen schlager zijn. Nu is de enige vraag, heb je dat juist begrepen?

Reactie: Dat is niet het goede beeld dat u gebruikt, het beeld van die schlager. Het gaat om de erkenning wat je bent te vinden in de ogen van de andere. Het is toch wel erkennen en herkennen.

Antwoord: Nee niet in de ogen van de ander.

Reactie: De ander moet zien wie jij bent. En als die ander niet zegt wie jij bent, dan ben je een krankzinnige, dan hou je het niet uit, dan hou je het geen jaar vol.

Antwoord: Laten we het zó zeggen, dat het heel erg moeilijk is om jezelf te zijn zonder een bevestiging te vragen.

Reactie: Dat kan niet!

Antwoord: Oh, of dat kan, maar daar komen we zo dadelijk wel op.

Reactie: De Schepper heeft de schepping tot aanschijn geroepen juist daarom: om de erkenning te krijgen van wat Hij is.

Antwoord: Nu ik dank u voor uw les. Ik zou graag nu de mijne voort zetten. Ik wilde n.l. juist gaan betogen dat de band met de wereld die je als mens en ook als geest voelt, geen reële band is. Wij gaan door de werelden, wij zijn geen deel van de werelden. En zo lang wij het concept van de voortdurende rondgang van de ziel niet kunnen bevatten, niet in onszelf waar kunnen maken (en dat geldt voor de meeste mensen op aarde zeker en voor velen in de geest) dan zullen wij houvast zoeken in die wereld. Maar wat wij in die wereld vinden, gaat verloren. Jezelf zijn, maar niet alleen jezelf zijn zodat de wereld zegt: Hier is iemand! Neen, jezelf zijn dat je van jezelf overtuigd bent, zeker bent, gelukkig bent met jezelf, al zegt iedereen: Hier is niets.

Een van de grootste proeven die men pleegt te nemen in religies waar men van die kringloop van de ziel wat meer afweet en waar wat meer van gelooft dan in de christelijke wereld, is wel de grote stilte. Men trekt zich terug, jaren soms, zonder enig contact met de wereld. Men probeert zichzelf te vinden en in zichzelf ideeën en de rijkdommen te vinden, die geen bevestiging vragen. Vanuit dat isolement behoort men dan, wanneer men er rijp genoeg voor is, uit te gaan in de wereld, omdat men zeker weet dat men hier de innerlijke waarden niet meer kan verliezen. Wat men gevonden heeft in de eenzaamheid, dat is als het ware het kostbare juweel; dat is het eeuwige licht en dat draag je onder de mensen. Niet om het hun te geven, want dat kun je niet, maar om hen erop attent te maken dat zij datzelfde bezitten. Het is dus een vreemde verbondenheid die daarin ligt.

En nu weet ik wel dat u onmiddellijk vanuit uw westers maatschappelijk punt gaat redeneren. U gaat zeggen: Ja, maar wij moeten een zekere mate van communiteitszin, van gemeenschapszin hebben en sociaal bewust zijn. Wij moeten een bepaalde moraal bezitten. Wij moeten op een bepaalde wijze geloven en leven en streven. En dan heeft u vanuit uw standpunt volledig gelijk, maar dit is de wereld. Dat bent u niet.

Ik kan me voorstellen dat er een kunstschilder is die dodelijk veel houdt van een schilderijtje dat iedereen een mislukking vindt. Ik kan me voorstellen dat er een schlagerzanger is (hij

slacht de moderne liedkunst) die op een gegeven moment in zijn dromen misschien een kinderliedje aan het zingen is; dat is voor hem werkelijk zingen. Al het andere is commercie.

Ik kan me aan de andere kant voorstellen dat er een of andere Wagnervertolkster is, die in haar vrije uren met haar hoge coloratuur, de modernste Beatmuziek staat te jumpen. Het gaat er niet om wat je bent tegenover de wereld; het gaat erom wat je bent voor jezelf.

De onoprechtheid die in de wereld bestaat is een isolement van de werkelijkheid. Want dat verlies je, dat kun je niet behouden. Een echte emotie in je hele leven is een blijvende waarde. Honderd erkenningen, doctoraten, orden, eretekenen en benoemingen zijn niets. Nu begrijpt u misschien waarom het toch zo moeilijk wordt hier. Ik probeer het onderwerp in te leiden, maar hoe moet ik het u duidelijk maken?

U leeft in een wereld waarin u de theorie van dit alles wel kunt begrijpen, maar waarbij de praktijk u ontgaat. Het is absoluut niet denkbaar. Het is voor u niet denkbaar dat je zegt: Het interesseert me niet wat de mensen zijn en wat ermee gebeurt. Het gaat me alleen om mezelf. Dat is foutief, het is egoïsme, nee. Wanneer een medemens lijdt, lijdt ook ik. Wanneer ik lijdt, verhelp ik dat lijden in die medemens. Dat is de perfecte vorm van naastenliefde en alles wat daarbij behoort. Dat is de juiste relatie. Want wat ik doe vanuit mezelf, wat mijn eigen wezen is, gaat mee in het duister. Het helpt mij tot een juistere definitie, tot een inzicht waarmee ik veel meer kan erkennen in de wereld.

Het lijkt misschien een beetje gek als je zegt: Je moet tegenwoordig als je in de wereld bent een bril opzetten om te begrijpen dat er mensen zijn. Toch lijkt het er wel eens wat op. Je leeft te midden van een massa gezichten, allemaal gezichten. Soms in je eigen huis gezichten en ergens zeggen ze je niets. Je moet een soort geestelijke bril opzetten om te proberen iemand te herkennen, om ergens een kleine resonance van persoonlijkheid tot persoonlijkheid te vinden. Maar die resonance is de blijvende waarde. Daar is uw 'ik' groter geworden.

Wanneer dat 'ik' door het duister heen is gekomen en dat komt weer in de wereld, dan beseft het meer de werkelijkheid van die wereld, vanuit een andere gezichtshoek misschien, maar toch in dezelfde beleving. Wanneer die beleving, diezelfde erkenning groter wordt, een complexer geheel overzien kan, dan kun je in een sfeer weer meer begrijpen. Je gaat zien, dat de levende waarden overal dezelfde zijn.

In de kringloop van de ziel is er dus eigenlijk de Godheid, die gelijktijdig ons wezen is, maar gelijktijdig de baan die wij afleggen. Het is niet uit te drukken in tijd. Het is alleen maar uit te drukken in een reeks opeenvolgende ervaringen die ons ergens voortjagen; een weg die we moeten gaan en waarop we niet terug kunnen gaan en die we in ons eigen tempo ergens afleggen, waarbij de gestalte van de weg, het weer dat we ontmoeten, alles wat we zien, bepaald wordt door wat we van onszelf weten.

En nu kunt u zeggen: Je hebt voorbeelden gegeven die niet juist waren. Ik kan dat vanuit uw standpunt wel begrijpen. Ik probeerde aan iets te grijpen dat wel juist was en dat bewijst alweer dat ik ook nog heel wat te leren heb voordat ik uw wereld op de juiste manier kan benaderen. Maar daarom niet getreurd, want ik zal verder stijgen op de baan en zo andere werelden leren kennen als ook mijn falen, waarbij het niet belangrijk is dat u kritiek hebt. Maar het belang voor mij is dat ikzelf ontdek dat er een hiaat is. Ik schiet ergens tekort. Dat zal mij in een volgende neerdaling de mogelijkheid geven meer aspecten van die hogere werelden te behouden en zo ik in een menselijke of stofgebonden vorm op welke wijze ook terecht kom, beter en juistere leren mezelf te zijn.

Nu heb ik u - zover het het ego betreft van ons - zoals we hier bij elkaar zijn, het meeste wel gezegd. Maar u begrijpt wel die kringloop van de ziel, die houdt ergens het idee in van een reïncarnatie. Nu zijn er een hele hoop mensen, die hebben iets tegen reïncarnatie. Ik kan het begrijpen. Er zijn mensen die zeggen: Tja, maar hoe moet ik me dat voorstellen?

Wel, zijn er onder u bekend met heiligenverering? ... Niet veel reactie! Nu ja, we weten er wel wat van en een paar die er heel veel vanaf weten, willen er liever niets van weten op het ogenblik. Geen bezwaar!

Wanneer ik een heilige vereer, dan heb ik het over een mens die de aarde verlaten heeft. Ik neem aan, dat die mens op die aarde actief is. Hij is gevormd. En aan de andere kant neem ik aan dat er engeltjes zijn, engelbewaardertjes, weet u wel van die lekker gevleugelde wezens

die boven je bed hangen. Als je de voorstelling daarvan ziet dan vraag je je af of het een menselijke kippenstal is of niet. Maar het is goed bedoeld. Er is een lichtende geest die daalt af. Die geest is geen mens, lijkt misschien een beetje op een mens, maar hij is er toch vreemd aan. Dat is de geest die van boven af komt en contact krijgt met de aarde, want je kunt niet vooruitlopen op die lagere sferen. Maar wat uit die lagere sferen uitstraalt op je eigen wereld, kun je wel benaderen.

Vraag: Dat laatste begrijp ik niet, wilt u het nog eens zeggen?

Antwoord: Ik wil het nog wel eens zeggen, maar ik weet niet of het daarmee duidelijker wordt. Het komt dus hierop neer. Ik kan nooit vooruitlopen op de wereld waar ik in terecht kom. Ik kan dus niet gaan zeggen: ik ga daar alvast de zaak regelen; dat begrijpt u goed, hè? Maar wanneer in die wereld krachten bestaan die op mijn eigen niveau liggen, die boven die materie uitkomen, dan kan ik die verwerken, die gaan deel worden van mijn wereld. Nu is een engel eigenlijk iemand die de krachten, die boven de zuiver materiële uitkomen, erkent, aanvaardt, er misschien iets mee doet terwijl hij op weg is naar de materie.

Vraag: Een engel incarneert ook?

Antwoord: Een engel is een wezen dat nog net voor de stoffelijke vorm van de incarnatie staat. Dat verschil moet u eerst nog even te pakken hebben. Een engel is iemand die naar beneden komt, en een heilige is iemand die naar boven gaat. Maar nu komt natuurlijk de gekke vraag: Ja, maar als ik nu een hele deftige, grote engel heb, moet dat dan ook zo'n vervelend neuspeuterend jong kreng van een mensje worden? Dat is niet nodig, want die binding met de materie kan op duizend en een manieren plaatsvinden. En misschien dat dat ook nog even goed is, dan zijn we meteen van een hele hoop van die mythe van de voortdurende reïncarnatie af. Wanneer mijn bewustzijn te groot is om nog als een mens te kunnen leven, dan kan ik gaan leven als een groep mensen bij elkaar. Dat zijn entiteiten, maar ik leef in hen, ik heb deel aan al wat zij doen. Ik probeer hen te helpen, maar hun stoffelijk probleem en hun wereld is voor mij net zo onveranderlijk als voor die mensen zelf. Ik kan dus alleen het bewustzijn suppleren, meer niet, en misschien dat dat dan ook nog te klein is. Dan kan ik nog een ras zien, de ontwikkeling van een ras. En dat kan een ras van hondjes of kippetjes zijn, maar dat kan ook wel degelijk een kwestie zijn van negers, Aziaten, Europeanen, noem ze maar op. En dan kan ik daarin gaan werken in de totaliteit van het ras. De problemen zijn veel groter en complexer; ik ben weer gebonden aan die wereld en haar wetten. Maar ik kan daar toch iets doen. Ik kan proberen om het denken, het bewustzijn te verschuiven. Je zou kunnen zeggen in eenvoudige termen: het is een manipulatie van het bovenbewustzijn van een deel der menselijke massa.

Vraag: Wat is de definitie van een engel?

Antwoord: Ja, dat is heel verschillend. Het ligt er aan met wie je praat. Daar zijn een hele hoop mensen die denken dat ze een engel ontmoeten en later vrezen dat ze de duivel in huis gehaald hebben. Ik zou willen zeggen: een lichtende geest die uit het goddelijke komende nog geen stoffelijke vorm heeft aangenomen, maar die op enigerlei wijze toch met diegenen die in de stof bestaan, in contact kan treden. Ik geloof dat dat de meest juiste omschrijving is,

Vraag: Neemt die nog stoffelijke vormen aan?

Antwoord: Nee, dan komen we weer ergens in de hele oude geloofsmaterie terecht. Nee, hij heeft nog geen menselijke vorm.

Vraag: Gebeurt dat in de toekomst dus toch nog?

Antwoord: Het is mogelijk, dat wat u voor een engel is in de toekomst het achterkleinzoon van uw buurman wordt.

Vraag: Dus je kunt geen engel worden, maar misschien wel een heilige?

Antwoord: Laat ik het zó stellen: Ik ben misschien een engel geweest, maar ik heb als mens geleefd en of ik daarin voldoende bewustzijn heb vergaard om op te treden als heilige voor de mensen betwijfel ik, maar ik zou het misschien kunnen zijn. Begrijpt u wat ik bedoel?

Reactie: Zeer onduidelijk. Ik vind het erg verward worden.

Antwoord: U vindt het erg verward. Ja, dat komt doodgewoon omdat u het denken niet volgen kunt. Het is u een beetje vreemd.

Reactie: In het begin wel, maar dat die engel nog niet gerealiseerd kan worden...

Antwoord: Ja, weet je wat nu het gekke is? Nu zitten we met een heel belangrijk onderwerp. Waar valt u op? Op een op zich onbelangrijk détail. Mogen we dan het woord engel terugnemen? Alleen maar om hier onnodige discussie te voorkomen en zeggen een uit het licht geboren geest. Dan zijn we klaar.

Ik heb n.l. nog het een en ander te vertellen over die kringloop zelf en dat vind ik toch eigenlijk van meer importantie. Nu geloof ik het graag dat u het erg verward vindt, maar is het werkelijk zo verward, wanneer u probeert logisch te denken en daarbij afstand doet van uw menselijke scholing, dus van uw menselijk geloof? U hoeft niet afstand te doen van uw logica.

Wanneer wij zeggen God is de bron van alles, dan zegt driekwart van de wereld "Ja". Wanneer wij zeggen: alles gaat uit van God en keert tot God terug, dan zegt ongeveer 50% van de wereld "Ja, maar hoe"? Dat "hoe" is nu juist de kringloop van de ziel. Het is een afdaling in werelden die gelijktijdig meer details laten zien en minder de grote lijn kenbaar maken. Het is als het ware of je van je eigen wereld via verschillende vergrotingsfactoren doordringt tot een peil van het molecuul. Je kunt dan je eigen wereld niet meer beseffen, maar het bewustzijn en de handigheden die je in je eigen wereld geleerd hebt, blijven je bij.

En dan komt een ogenblik dat alles zo klein is geworden, dat je niet meer leven kunt, ten minste niet meer waar kunt nemen. Je bent geïsoleerd; maar als je geïsoleerd bent, kun je nog denken. Dat denken ben jezelf. Dit is de gang naar beneden, dat is de afdaling.

En de opstijging is meestal in een sneller tempo dan de afdaling, ofschoon dat niet belangrijk is; dus weer het terugkomen, naar werelden waarin je kennis, je bewustzijn weer gelding heeft, waarin het weer wat te zeggen heeft. Nu zult u begrijpen dat wanneer er een enorme intensiteit is, een enorme vereenvoudiging, dat een hele hoop mensen niet in staat zijn om die vereenvoudiging weer te bevatten. Je kunt een waarheid zo eenvoudig zeggen, dat niemand ze meer begrijpt. God is de absolute waarheid - zeg maar, uitgedrukt in één woord. Er zijn een hele hoop mensen die die betekenis niet kunnen bevatten. Zij zijn weer geïsoleerd, maar geconcentreerd op het goddelijke, vergeten zij ook zichzelf. Ze veranderen niet, maar ze zijn uitgeschakeld tot het ogenblik dat het begrip 'God' dus als het ware weer een veelvoud wordt, een complexere zaak en zij eindelijk weer iets zien van wat voor hen rijp en rede heeft. En dan dalen ze weer af.

Nu is het voor u erg belangrijk dat u begrijpt wat de essentie is van die kringloop. Voor u is het gebeuren hier belangrijk, maar gezien die kringloop is niet het gebeuren, maar alléén de ervaring belangrijk. Dat is de enige blijvende factor. Vanuit uw standpunt is het erg belangrijk dat alles wetmatig is. Er zijn kosmische wetten die overal ongeveer hetzelfde gelden; dat is waar. Maar de wetmatigheid, de regel heeft voor u weinig zin.

Wat voor u zin heeft, is het begrip. En de starheid die men in de wereld vaak bewondert als standvastigheid, moed, overtuiging – en weet ik wat nog meer - heeft in uw wereld haar betekenis, maar is toch in het totaal gemakkelijker te vervangen door flexibiliteit.

Het aanpassingsvermogen van het eigen bewustzijn vergroot de mogelijkheid om die werelden te leren. Als u dat nu eens allemaal bij elkaar neemt, dan mag ik misschien nu beginnen aan een slotconclusie van dit eerste gedeelte. En nu zal ik dat wel heel eenvoudig zeggen, maar ik hoop dat het toch nog net begrijpelijk blijft.

Slotconclusie

De kringloop van de ziel is de verwijdering van het bewustzijn, van het goddelijke en de benadering weer tot het goddelijke. Dit is één continu-beweging waarbij de verschillende fasen

in tempo kunnen verschillen, maar waarbij het geheel eigenlijk hetzelfde blijft. In deze kringloop kunnen we tot de wereld gaan of tot een sfeer gaan, maar eenmaal gegaan zijnde daarheen, zullen wij ook verder moeten gaan. Op het ogenblik dat ons bewustzijn niet meer in staat is een nieuwe of een hogere wereld te aanvaarden, wordt ons bewustzijn voor ons uitgeschakeld, zodat wij menen vanuit die sfeer terug te keren tot de wereld.

Het tussenliggende beseffen we niet. Vandaar dat wij menen vanuit een bepaalde sfeer te reïncarneren. We hebben dan altijd echter de tussenliggende trappen afgelegd. Ons besef alleen erkent dat niet.

Wij kunnen na de dood geconfronteerd worden met schrikbeelden, maar die schrikbeelden zijn deel van ons eigen geloof, onze eigen emotie, ons eigen bewustzijn. Wij zijn geïsoleerd. Wat er bestaat, bestaat in ons. Zodra wij in dit isolement, in het duister een zekere evenwichtigheid tot stand hebben gebracht in onze innerlijke wereld, kunnen wij weer andere werelden beseffen en benaderen. Het is een voortdurende afwisseling van het geïsoleerd zijn van de diversiteiten en verschijnselen in het goddelijke en het geïsoleerd zijn van alles buiten het eigen 'ik' in het laagste punt, in het zogenaamde duister. Richt uw leven daarnaar in. Houdt er rekening mee, dat dat - niet of u gelukkig bent of ongelukkig, succesvol of niet succesvol op deze wereld - van uiteindelijk belang is.

Van uiteindelijk belang is of u ervaring hebt opgedaan, of u geleefd heeft eigenlijk of niet. Heeft u dat níét gedaan, dan zal uw materieel leven u weinig verder helpen. Dan kan uw tijd in het duister misschien zelfs langer worden. In ieder geval zult u in de daaraan volgende opgang niet zo ver bewust kunnen doordringen op het pad naar uw eigen bron.

Mag ik het daarbij laten? Als u een paar opmerkingen hebt - we hebben er al een paar gehad - maar dan weet u; die kunt u na de pauze heel rustig kwijt. En het is misschien gemakkelijker en prettiger wanneer u de heel belangrijke vragen even op een stukje papier zet, zodat u dadelijk niet naar uw woorden hoeft te zoeken.

Ik dank u voor uw aandacht zover; tot straks.

DISCUSSIE

Laten we nu allereerst eens gaan kijken wat u als schriftelijke vragen hebt binnen gebracht. Daarna kunnen we altijd nog kijken wat er over blijft. De eerste vraag graag.

Vraag: Volgens de Kaballa is de materie de grof-stoffelijke wereld, dus in feite de z.g. val, het ongeluk van de mensheid. Als wij niet tezamen met Samaël(Lucifer) hebben gerebelleerd, zouden wij nooit in deze stofverslacking gevangen hebben gezeten. Christus - één van de Elohim volgens Kaballa - heeft ons verlost door ons de weg te wijzen uit deze materie los te komen. Volgens de Kaballa zijn de licht-engelen eenvoudig nooit in de stof gevallen en zal dat ook nooit gebeuren. Graag hier over uw mening.

Antwoord: Mag ik beginnen met één opmerking te maken? Wat u hier uitgeeft voor de Kaballa is in feite een zeer eenzijdige explicatie, aan de hand van het orthodox christendom, via de methode die de Kaballa geeft. Men vergist zich n.l. nog al eens. Men denkt dat de Kaballa eigenlijk een systeem is. De Kaballa valt uiteen in twee delen. Het eerste deel ervan is een volkomen symbolische hiërarchie, die wij o.a. in de tuin van Pongenate terugvinden. En aan de andere kant het uit Arabië stammende lettersysteem gebaseerd oorspronkelijk op de 28 Arabische lettertekens en later getransponeerd op het Joodse alfabet, waarbij men de lettertekens verdeelt in elementen, n.l. vier elementen, de oude elementen van lucht, vuur, water en aarde en zo zeggende: Het geheel van de mens is een mengsel van deze vier krachten, zoals al het zijnde hierdoor omschreven kan worden en op aarde tot een eigenschapsbepaling overgaat. Het christendom is in de Kaballa pas terecht gekomen toen de stellingen daarvan moesten worden uitgelegd op een manier die de mens net niet met de kerk en de overheid in conflict bracht. En zo zult u wel begrijpen dat ik het in de eerste plaats niet

met u eens ben dat de Kaballa dit stelt. Dit ligt niet in de Kaballa. Dit is eenvoudig een verklaring aan de hand van.

In de tweede plaats wil ik opmerken dat wij 'engelen' al degenen plegen te noemen die niet in de stof zijn afgedaald. In de Kaballa staat echter nergens dat dit nooit zal geschieden. Wel staat er, dat hun wezen bepaald wordt door hun naam. Want de naam is de macht en wordt verder aan de hand van die naam gezegd wat hun functie is ten opzichte van deze mensheid. Maar verder gaat ook de Kaballa niet.

Ik hoop dat u me deze uiteenzetting niet kwalijk neemt, maar ik heb heel vaak ontdekt dat de mensen verklaringen onder de naam Kaballa naar voren brachten, die eigenlijk helemaal niet ontleend zijn aan de werkelijke essentie van het kaballistisch denken, maar ontleend uit het christendom dat geënt is op dit denken, dat ze dit zien als een volledige en onomstotelijke waarheid. Het spijt me te moeten zeggen dat dat niet het geval is. Deze fout wordt vaak gemaakt, ook in andere opzichten, maar dat maakt daardoor de stelling nog niet juist.

Vraag: Dus de materie waarin wij zitten, dat stoffelijke lichaam, hier dus het geheel 'grofstoffelijke wereld', dat is beslist niet zo dat dat een gevolg is van een rebellie, dat het dus niet nodig zou geweest zijn als we onze kop maar gebruikt hadden, ik bedoel, niet verkeerd hadden gedaan?

Antwoord: Ik weet wel wat u bedoelt. Nee, dat is niet juist, omdat de schepping en dat is nu weer een stelling die u wél in de Kaballa terug kunt vinden, voortkomt uit het éne woord. Dat is het woord van 144 letters dat men zegt, uitgedrukt in de grote naam van 72 letters en deze omvat de totaliteit van alle zijn - waarin ook de materie, de z.g. lagere sferen - onmiddellijk door het woord zijn geopenbaard. Dat is n.l. ook de Kaballa.

Vraag: Hoe komen ze daar dan bij?

Antwoord: Doodeenvoudig omdat men - en dat is heel gebruikelijk - een bepaalde denkwijze gebruikt om zijn eigen mening naar voren te schuiven. Dat gebeurt overal en steeds weer. Wat doet men al niet in de naam van het christendom bv., terwijl het er niets mee te maken heeft? Wat doet men in naam van het socialisme en Marx, wat helemaal niets meer met zijn stellingen te maken heeft? En zo kan ik wel verder gaan. Maar u moet mij niet kwalijk nemen, dat ik een rechtzetting pleeg door te zeggen. Kijk eens, dit is een interpretatie op een bepaalde manier, maar die interpretatie is m.i. fout. Dat die foutieve interpretatie ontstaat is begrijpelijk, want de christelijke leer - zeker rond de Middeleeuwen - predikte dat de aarde het tranendal was, waarin de mens (door de zondeval van Adam) moest blijven en boeten om door Christus verlost, uiteindelijk terug te keren tot het Huis des Vaders. En dat vindt u terug in die stelling die u citeert, uitgedrukt in enkele termen.

Vraag: Wat is dan eigenlijk het doel en het wezen van de komst van Christus geweest? Want dan kom ik daar niet meer uit als het niet is om ons uit deze stof, uit deze materie te redden?

Antwoord: Nou dat kan ik u heel eenvoudig zeggen...

Reactie: Dat is niet zo erg die materie.

Antwoord: Ja, er zijn een hele hoop mensen die daarmee in de knoop zitten. Maar laten we dat even buiten het geding laten. De komst van de Christus is niet om u te verlossen uit de materie, maar om u te verlossen uit de strijdigheid die de materie voor u tot een hel kan maken; m.a.w. de verlossing die Jezus brengt is er niet een van de wereld (weg van deze ellende) maar is er een van: Vind God in jezelf, vind de harmonie met God, vind de naastenliefde, vind de verbondenheid, vind a.h.w. de totaliteit van de vreugde des levens, maar dan uitgedrukt in de goddelijke liefde en de rechtvaardigheid terug in alle dingen. Maar omdat men met die leer weinig kan doen op aarde, gaat men zelfs zover dat ze beweren dat je je naaste uit naastenliefde moet vermoorden omdat hij zonder vermoord te worden ongetwijfeld zondiger zou zijn dan nu u hem wel vermoordde. Dat zijn drogredenen die u overal aantreft, en elke keer weer, al zeg ik het nu in erg overdreven vorm. Maar de Christus brengt ons niet een hiernamaals, de Christus brengt ons God nu. Maar God nu ontvangen, dat betekent leven naar God; dat betekent, helemaal waar zijn.

Vraag: Maar het gevolg daarvan is dat je teruggaat tot de Vader?

Antwoord: Dat je één bent met de Vader. Dat is heel iets anders. Je gaat niet terug. Je bestaat uit God altijd. Wanneer je daarvan bewust wordt, geeft het niet meer waar je je bevindt. En al ga je door de hele kringloop heen, je bent op elk punt één met God. De totaliteit is je bekend, daarmee ken je totale evenwichtigheid, is je bestemming in het goddelijke voor jou gefixeerd. Er is geen probleem meer. Dat is het paradijs.

Vraag: Je kunt de Christus dus als een wegwijzer beschouwen. Hij heeft de weg
gewezen?

Antwoord: Zegt Hij niet tot ons "Ik ben de weg en de waarheid"? Maar Hij zegt niet: "Ik ben degeen die jullie wel zal dragen".

Reactie: Ja, maar zo zijn er zovelen geweest: Boeddha en allerlei Lichtenden.

Antwoord: Natuurlijk, maar dacht u nu werkelijk dat de goddelijke liefdekracht, dat wat wij de Christus noemen, Zich alleen maar zou openbaren op één bepaalde tijd en in één bepaalde leer? God leeft in alle dingen en God openbaart Zich dóór alle dingen. In elke tijd openbaart Zich God op Zijn wijze voor het bewustzijn van de mensheid. Wie dat toevallig treft of wie het draagt zal zichzelf moeten vergeten om dit grote Besef in zich te kunnen dragen. Want dat is het enige. Maar voor de rest... ik houd niet van die persoonsaanbidding en persoonsverheerlijking.

Vraag: Christus is gekomen om ons te verlossen van de strijd van de zelfhandhaving; dat duidt op de leliën in het veld en 'Zijt niet bezorgd voor de dag van morgen'. Hij is dus gekomen om de vierde demensie te tonen..

Antwoord: Inderdaad. Nou of u het de vierde demensie kunt noemen geloof ik ook nog niet eens. Ik geloof dat Christus eerder is gekomen, dat Jezus is gekomen, om ons duidelijk te maken dat ons streven op zichzelf nutteloos is, omdat ons streven niet een vervulling betekent maar alleen meer streven. We streven verkeerd. Dat is hetgeen Jezus aan de mensen zegt. We kennen die oude spreekwoorden: "Die met het zwaard omgaat zal er door omkomen" en dergelijke en dat zit hier ook in. De mens die zijn streven gebruikt om steeds meer bewustzijn te verwerven als een soort machtsmiddel, een soort verheffing van het eigen wezen, zal met steeds grotere bewustzijnsvormen geconfronteerd worden en daardoor steeds grotere strijd en onvrede kennen. Hij bedoelt de mens te leren dat hij vrede moet kennen in zichzelf.

Vraag: Ik heb ergens gelezen dat de Heer Jezus tegenwoordig weer in de stof leeft als Meester van de Libanon. Berust dit op waarheid?

Antwoord: Zover mij bekend is: neen.

Vraag: Uit andere bron vernam ik dat het ego van Jezus al eerder als Mozes, Boeddha en Socrates op aarde is geweest. Wat denkt u hier over?

Antwoord: Ik kan u dit niet bevestigen.

Vraag: Wat bedoelt u met de mythe van de vele reïncarnaties?

Antwoord: Als u me belooft dat u niet beledigd bent, dan zal ik het vertellen. Er bestaat een soort mythos waarbij een reïncarnatie altijd een stap betekent naar hoger bewustzijn. Waarbij de aantallen reïncarnaties bepalend worden geacht voor het bewustzijn van de mensen. Ze zeggen dan: "Ja, maar ik ben al honderd maal geïncarneerd! Ik ben een zeer oude ziel." En dan bedoelen ze: "ik ben eerbiedwaardig." In feite kunnen ze alleen maar zeggen: "Ik leef weer op aarde, maar het feit dat ik me beroep op het feit dat ik zo vaak dat al gedaan heb, bewijst dat ik in het verleden waarschijnlijk verkeerd gedaan heb". En zeker wanneer men zegt: "Ik ben nu al voor de zoveelste incarnatie als man of als vrouw op de wereld", dan toont men aan dat men absoluut niet begrijpt wat reïncarnatie betekent.

Reïncarnatie betekent een verdere uitbreiding van het bewustzijn door noodzaken of disharmonieën, zoals u wilt, die in het 'ik' bestaan.

Vraag: Hoe kun je dat überhaupt weten?

Antwoord: Nu, daar zijn wel methodes voor. En één van de meest voorkomende is de herinnering. We hebben n.l. twee soorten herinnering aan het verleden dat verder grijpt dan de eigen geboorte. De eerste is genetisch, wordt overgebracht door de voorouders, maar kan resulteren in, in details soms zeer scherpe herinnering van plaatsen en tijden. En daarnaast kennen we de zgn. geestelijke herinnering die vaak naar veel oudere perioden teruggrijpt en waarbij men zichzelf ziet in een ander leven. Ik geef graag toe dat een bewijs hiervoor moeilijk is te leveren en dat de bestaande vorm van denken en bewustzijn meestal vervalsend optreedt ten opzichte van de ervaring, die men zich herinnert.

Vraag: Meer in de droom?

Antwoord: Als een soort droom, maar ook als een herkenning vaak. Soms kun je dat op een heel eigenaardige manier zien, ofschoon reïncarnatie daarbij officieel natuurlijk nooit te pas is gekomen.

U kent misschien de geschiedenis van Schliemann? Schliemann is de man die Troje heeft gevonden o.m. Deze man was uit een tijd dat deze historie werd geschreven, die hij nu (later) herkende. Wat hij ging zeggen: dat is geen dichterslijkheid, dat is ook beschrijvend. Hij had de herinnering uit die tijd en door te handelen volgens zijn herinnering uit die tijd - die onwetenschappelijk en onjuist was volgens iedereen - haalde hij de resultaten die een ander niet kon halen. Dat komt meer voor.

Vraag: Wat is dan het verschijnsel dat vaak aangeduid wordt met een 'déja vu'?

Antwoord: Ja voor 'déja vu' zijn heel veel verklaringen te geven, dat hoeft zeker niet altijd een reïncarnatie te zijn. 'Déja vu' in zijn meest eenvoudige vorm, een waarneming, die niet tot het waakbewustzijn doordringt zodat, wanneer een ogenblik daarna hetzelfde bewust wordt waargenomen, er reeds een herinnering aanwezig is van de vorige waarneming. Dat is de meest eenvoudige.

Dan kennen we verder: Het tijdens uittreding betreden van een dergelijke plaats en deze later terugzien. Eveneens het zelfde verschijnsel.

Het met concentratie en enige fantasie, misschien zelfs in de kinderjaren, platen gezien hebben van een dergelijke plaats. Men is dit vergeten maar de herinnering reproduceert weer de herkenning en dus het 'déja vu'.

En dan een laatste, maar niet erg waarschijnlijke mogelijkheid is die van een vroegere reïncarnatie daar ter plaatse. Want een dergelijke reïncarnatieherinnering is alleen van kracht wanneer betrekkelijk weinig tijd is verlopen. Wanneer ongeveer dertig jaar voorbij is gegaan, dan kan een reïncarnatieherinnering getoetst worden, want dan omvat zij niet alleen maar de herkenning van een stad of een deel van een stad, maar ook van mensen en omvat ze dus ook de kennis van de bewoners van de huizen bij wijze van spreken,

Vraag: Er zijn toch gevallen vastgesteld?

Antwoord: Die zijn inderdaad vastgesteld.

Vraag: In India schijnt dat meer voor te komen.

Antwoord: Dat is logisch omdat de denkwijze in India tot voor kort zeer sterk verschilde van de - laten we het maar zeggen - wat gewrongen materialistische denkwijze van het Westen. Men stond anders tegenover deze mogelijkheden en kon ze daardoor gemakkelijker uiten en beleven. En bij kinderen werden ze meer als werkelijkheid aanvaard en minder als fantasie, zoals hier in het Westen het geval is.

Vraag: Daar de mensen vlugger incarneren in India?

Antwoord: Dat is daarmee helemaal niet gezegd.

Vraag: Zo'n vlugge incarnatie als daar komt hier toch minder voor?

Antwoord: Ze komen ook hier wel voor, maar ze zijn in India net zo zeldzaam als hier. Ze komen niet zo veelvuldig voor, maar als u nu gaat rekenen met de aantallen mensen in Azië en de aantallen mensen hier in Europa, dan zult u zien dat die schijnbare veelvuldigheid daar

van dit voorkomend verschijnsel tegenover de massa toch nog te reduceren is tot een dertig miljoenste deel ongeveer.

Vraag: Hoe zit het eigenlijk met die Dalai Lama? Dat vind ik altijd zo'n wonderlijk geval.
Antwoord: Dat is een kwestie van geloven. En met dit geloof worden wel eens vervalsingen gepleegd. Men maakt b.v. wel gebruik van herkenningssproeven, waarbij de kinderen van tevoren geschoold zijn om de juiste voorwerpen te herkennen.

Vraag: Oh, dus het is bedrog?
Antwoord: Ja, zoals sommige kwesties op de televisie wel eens. Dat komt dus voor; u moet daarbij niet vergeten dat reïncarnatieverschijnselen van de Dalai Lama altijd vraagwaardig zijn, omdat zij plaats vinden ter handhaving van de macht van een bepaalde priestercoterie (kliek; Red.), die daar over het algemeen in het verleden heel veel gewin uit heeft weten te slepen.

Vraag: Is er een bepaalde tijd waarin je kunt reïncarneren? Een bepaalde cyclus of zoiets?
Antwoord: Een bepaalde cyclus is er meestal wel. En die cyclus kan heel sterk uiteenlopen en wordt bovendien beïnvloed door het bewustzijn. Wanneer het bewustzijn zeer groot is dan kunnen we te maken krijgen met enkele snel opeenvolgende incarnaties, gevolgd door een zeer grote pauze van incarnatie; en de na de pauze komende incarnaties zijn meestal geen menselijke meer. Dat ligt dus op een hoger vlak.

Vraag: Gaat dat meestal in groepsverband?
Antwoord: Nou, in groepsverband is weer erg sterk gezegd. Maar laten we het zo stellen: Er is een aantal mensen dat ten opzichte van elkander banden of bindingen kennen - het kan liefde zijn en het kan haat zijn, een gevoel van verplichting enz. - dan zullen zij zo lang zij een ongeveer gelijk vlak van bewustzijn hebben, bij incarnatie geleid worden door deze banden en dus meestal in elkaars omgeving een stoffelijke behuizing zoeken, zodat inderdaad bepaalde groepen elkaar regelmatig terugzien.
Dan kennen wij ook nog de grote groepsincarnatie. Er zijn dus voor het geheel bewustzijnscycli aan te geven. Dat zijn cycli (die lopen van 2000 jaar tot ongeveer 360 jaar) waarbinnen bepaalde groepen reïncarneren, omdat ze nu eenmaal gemiddeld gelijk bewustzijn hebben en op een bepaalde tijd bijna allemaal weer de noodzaak voelen tot incarnatie. Ze zullen dan over het algemeen per groep een maximum van twee generaties overbruggen. Daarna is deze groepsincarnatie wel weer afgelopen.

Vraag: Maar na een wereldoorlog worden er ontzettend veel jongens geboren. Heeft dat iets te maken met een snelle reïncarnatie van gesneuvelde soldaten?
Antwoord: Neen, dat heeft daar niets mee te maken, dat heeft met de natuur te maken. Er ontstaan dan na zo'n oorlog bepaalde spanningen en deze spanningen hebben weer invloed op de wijze waarop eis en nazaat samen reageren en daardoor ontstaat de geslachtsbepaling.

Vraag: Dus dat is een geestelijke invloed?
Antwoord: Nou, ik zou zeggen, dat hoeft u niet te begrijpen, want dat kunt u eenvoudig lezen. Er zijn studies over geschreven. Mag ik verder gaan met de volgende vraag?

Vraag: U zei, dat het van het toeval afhangt of men (in een menselijke evolutie) in een koning of in een schaap wordt geïncarneerd. Of heb ik dit niet goed begrepen?
Antwoord: Ik protesteer!

Vraag: Een mens kan toch niet terug in een dier?
Antwoord: Ik protesteer! Ik heb n.l. uitdrukkelijk gezegd dat iemand met een minimaal bewustzijn, die - terugkomende uit de duistere sferen - geen voldoende 'ik' besef zou hebben (ik heb het dus zeer voorwaardelijk gesteld) zou reïncarneren en wel in de dichtst bij zijnde gelegenheid; of dit nu een aap, een schaap of een koningskind was. Zó heb ik dit gesteld.

Daarmee bedoelde ik eenvoudig dat iemand die uit de duistere cyclus opstijgt en tot reïncarnatie overgaat, geen keuzemogelijkheid bezit, omdat hij - in tegenstelling met degeen die neerdaalt door de verschillende sferen - niet voldoende mogelijkheid bezit de uitstraling van die aarde voordien te beseffen en zo zich als het ware te midden van die uitstraling te localiseren.

Vraag: Maar stel dat zo iemand reïncarneert in een dier en hij gaat dus over. Als dier leeft hij toch niet bewust, dus zal zijn bewustzijn nog niet vergroot zijn na die tijd.

Antwoord: Het zal waarschijnlijk niet vergroot zijn, maar het zal ook niet verkleind zijn.

Vraag: Dus zal hij weer moeten reïncarneren na die tijd?

Antwoord: Hij zal de hele kringloop weer doormaken, inderdaad.

Reactie: Dan is het eigenlijk voor niks?

Antwoord: Er is nooit iets voor niks! Ach, u moet één ding niet vergeten; als het nu op de neergaande weg zou gebeuren dan zou het erg tragisch zijn, maar dit is gewoon een tussenfase van verstoffelijking, waar de ander dan een binding, maar geen belichaming in stof. Het is misschien alleen maar een beetje langer aarzelen in die materie. Maar het is een op zich onbelangrijke fase, omdat toch onmiddellijk die opgang verder volgt. Er is dan geen teruggang naar het duister, naar het 'ik'. Er is gewoon een hervinden van zichzelf en waarschijnlijk - één of twee sferen later reeds - weer een tijdelijke uitblussing van het bewustzijn, zodat men dan weer verder gaat in de zelfde kringloop.

Vraag: Dus het is toch inderdaad mogelijk dat je mens geweest kan zijn en in een volgend leven een dier? Het is dus hoe dan ook mogelijk?

Antwoord: Mogelijk is het, ofschoon het bij het bewustzijnspeil dat op het ogenblik op aarde bestaat voor ten hoogste 1% waarschijnlijkheid zal hebben. Het zijn er toch nog wel voldoende, hoor, maar voor ten hoogste één op de honderd bestaat dat gevaar.

Vraag: Een bloem en zo, is dat mogelijk?

Antwoord: Nou nee, dat komt praktisch niet voor. Dat is weer een andere cyclus, omdat degeen die in een bloem leeft als levenskracht, niet bestaat als verbonden met de belichaming van de bloem, maar als een krachtcentrum buiten de bloem, dat daarmee wel verbonden blijft, de ervaringen er van op doet maar gelijktijdig nog grotendeels in de astrale sfeer zijn bewustzijn heeft. Dus dat ligt anders .

Vraag: Kunt u een definitie geven over de bewustzijnsgraad?

Antwoord: Welke bewustzijnsgraad?

Vraag: U zei daarnet dat iemand eventueel weer kon reïncarneren, die ene procent, dat hing min of meer van zijn bewustzijnsgraad af. Dat begreep ik er tenminste uit.

Antwoord: Nou, we kunnen dat heel eenvoudig zeggen. Wanneer de bewustzijnsgraad zodanig is dat alleen wordt gestreefd naar erkenning door de wereld zonder dat vanuit het 'ik' een bewustzijn van die wereld en een neiging tot beantwoording van die wereld bestaat, kunnen wij er bijna zeker van zijn dat bij een gaan door het duister geen erkenning optreedt en dat uit het onderbewustzijn een tijdelijke reïncarnatie in een willekeurige vorm meestal op zal treden en dat geldt ook voor lagere vormen. Dergelijke levens zijn over het algemeen niet lang van duur; gemiddelde duur twaalf jaar.

Vraag: Als dier of als mens?

Antwoord: Onverschillig of u als dier of als mens geïncarneerd wordt. Gemiddeld. Er zijn er wel bij die het langer doen en die het korter doen, maar over de massa genomen kun je zeggen: die tijd die schommelt om de elf en een half / twaalf en een half jaar. Dus zeg maar twaalf jaar.

Vraag: En zullen die in een volkomen mismaakt en b.v. volkomen achterlijk lichaam incarneren? Heeft dat nog een speciale achtergrond, een spastisch kind of een volkomen idioot kind?

Antwoord: Dat kan een speciale achtergrond hebben en ik zou u de raad geven, kijkt u eens naar de onderwerpen die we speciaal daaraan gewijd hebben. Daar hebben we al zeer uitvoerig over gesproken. Wat mij betreft kan ik volstaan met te zeggen: Dat de vorm en de kwaliteit van het lichaam niet altijd bepalend zullen zijn voor het bewustzijn van de geest die erin vertoeft.

Vraag: Is de opgaande en neergaande lijn in de kringloop alleen na iedere incarnatie, of ook in een leven mogelijk?

Antwoord: De door ons besproken kringloop van de ziel kent slechts één maximaal; we hebben dat uitzonderingsgeval genoemd, twee fasen van incarnatie. Het is niet een cyclisch verschijnsel dat zich in het leven voordoet. We vinden echter wel een reeks cyclische verschijnselen in het leven zelf, zodat we kunnen spreken van bepaalde lichamelijke en ook geestelijke periodiciteiten, waarin bepaalde problemen bestaan en waarin de eigen benadering van het leven over het algemeen een zekere gerichtheid bezit.

Is een dergelijke periode afgelopen, dan speelt zich een verandering in denken of in levensgewoonten af. Die perioden zijn niet met zekerheid te stellen. Ze liggen volgens mij tussen de vijf en de vijftien jaren, waarbij periodiciteiten van 7, 8 en 9 jaar wel het meeste voorkomen.

Vraag: Is het zo dat de waarheid zich in de neergang van de ziel splitst, opdat de ziel de waarheid eerst in stukjes leert kennen om daarna in de opgang van de ziel zich van het verband bewust te gaan worden; van de stukjes waarheid en de waarheid dan als geheel kan gaan leren kennen?

Antwoord: Ik geloof niet dat we dit ten opzichte van een enkele kringloop kunnen zeggen. We kunnen het wel zeggen ten aanzien van het gehele bewustwordingsproces. Maar wij krijgen een uiteenvallen in steeds meer facetten van de oorspronkelijke waarheid, de totaliteit, daardoor ontstaat contrast. Door het erkennen van het contrast ontstaat erkenning. Indien de reeks contrasten groter wordt, ontstaat ook vergelijking en definitie. Vergelijking en definitie vormen dan weer het bewustzijn enz. enz. En op den duur zal men in de opgaande lijn beseffen dat de vereenvoudiging geen verarming van eigen wereld inhoudt, maar eenvoudig een samenvoeging van waarden, zodat de werkelijke inhoud eigenlijk groter wordt, maar de termen waarin die waarheid en die belangrijkheid worden uitgedrukt dus kleiner. Maar zoals reeds gezegd, in de normale kringloop stijgt men niet onmiddellijk tot het vol goddelijke op, maar blijft men meestal in een betrekkelijk complex geheel nog steken en men kan een verdere vereenvoudiging niet bewust meer beleven en aanvaarden.

Vraag: Ik heb heel wat van uw lezingen gelezen in stencilvorm. Ik heb nog nooit iets aangetroffen over de vernietiging van de ziel. Geloof u daar niet in?

Antwoord: Neen, de ziel kan niet vernietigd worden. En dat is ook heel begrijpelijk. De ziel is de goddelijke kracht, is een deel van het goddelijke, kan dus niet teniet worden gedaan. Maar wat anders is het teniet gaan van de geest. Het bewustzijn kan worden uitgeblust en daarmee het 'ikbesef'. En daarmee is de essentie van het 'ik', de ziel, niet aangetast. Ze staat slechts zonder verdere omschrijving in het leven en zal de kringloop verder door maken, tot ze wederom een bepaald geestelijk bewustzijn draagt en tot een zelfomschrijving komt. En het einde daarvan is door de zelferkenning als deel van het goddelijke. En zo het opgaan van het 'ikbesef' in het grotere 'ik', dat goddelijke uitingen heeft.

Vraag: Kunt u een praktisch voorbeeld geven misschien, een beetje eenvoudig, van een uitgebluste geest? Dat kan ik me niet erg goed voorstellen. Is dat iemand die in een dier heerst?

Antwoord: Ja, een praktisch voorbeeld is natuurlijk heel erg moeilijk, dat begrijpt u wel. Maar we kunnen wel een vergelijking geven. Je hebt iemand die begint met een of ander gif te gebruiken, laten we zeggen morfine. In het begin geeft dit wel een gevoel van welbehagen,

een gevoel van sterker zijn en meer kunnen. Het denken kan onder die invloed ook rijker zijn. Maar naarmate men het meer gebruikt, wordt de belangstelling steeds kleiner. Het gevoel van bevrijding is geen uitbreiding van bewustzijn meer, maar een afwezigheid van een tekort. Op den duur blijft alleen morfiem over als het centrale punt van het leven waar al het andere ondergeschikt aan wordt gemaakt en vergeleken waarbij al het andere niet meer telt. Dan ziet u de uitblissing van de menselijkheid in zo iemand, die op den duur niets menselijks meer over kan houden. Dat is dus mogelijk.

Stelt u dit nu overdreven voor in de geest. Een geest is voortdurend met zichzelf bezig. Die geest kan de waarheid niet erkennen omdat die waarheid voor het 'ik' betekent de onaangenaamheid die het 'ik' niet dragen kan, en wordt steeds meer van de buitenwereld afgesloten. Het 'ik' wordt steeds geïsoleerder; in dit isolement blijken in het 'ik' conflicten te bestaan. Ook daarbij worden bepaalde delen naar het onderbewuste verdreven. Ze worden eenvoudig uitgevaagd. De geest wordt steeds simpeler en steeds eenvoudiger tot er een punt overblijft dat ze alleen nog kan zeggen 'ik', niet eens meer 'ik ben'. En op dat punt is er eigenlijk van die hele geest, die aan die ziel verbonden is, niets meer over dan het zijnsbegrip en vanaf dat moment kan weer een opbouw plaatsvinden.

Vraag: In een van uw mededelingen hebt u een heel goede definitie gegeven over het bewustzijn, n.l. dat het een relatie is van de geest ten opzichte van zijn omgeving. En uiteindelijk wijst u er op dat iedereen een bepaalde graad van bewustzijn moet bereiken. Maar dat houdt in dat hoe hoger je opstijgt op een gegeven ogenblik er geen verschil is meer.

Antwoord: Neen, als je dit dus, die vergelijking dus, die definitie verder wilt uitwerken dan zeg je: Er komt een moment waarop mijn relatie met mijn omgeving zo volledig is, dat ik, mijzelf zijnde, deel van mijn omgeving ben en slechts ervaren kan als deel van deze totaliteit. En dat is - die totaliteit - de goddelijke openbaring of de goddelijke uiting en zo kunnen we eenvoudig zeggen: Dan voel ik mij één met God, althans in Zijn openbaring. Wat er verder is weten we niet.

Vraag: Maar dan bestaat er dus geen verschil meer tussen entiteiten?

Antwoord: Neen, er bestaat geen verschil in uw besef.

Vraag: Dat is Nirwana dan eigenlijk?

Antwoord: Nou, niet helemaal, maar goed ik wil het graag laten passeren hier. Er is in uw besef - het is een persoonlijke kwestie - dit verschil niet aanwezig. In het geheel heeft elk 'ik' als deel van het geheel een eigen functie en is als zodanig nog steeds te onderscheiden van de andere, maar het 'ik' ervaart al deze functies als - ze worden zó begrepen - als een deel van zichzelf. Men heeft ook daarin deel. Zo zal dit 'ik', al is het een klein deeltje, zich toch zien als het totale organisme.

Vraag: Volkomen communititeit?

Antwoord: Ja, het is weggevallen van alle begrenzingen dus, daar komt het op neer.

Vraag: Is dat niet het zelfde als het Nirwana?

Antwoord: Nirwana is in de eerste plaats een term. In de tweede plaats is Nirwana de toestand van rust, het zijn of het niet zijn, waarbij men een niet actiefs weet en totaliteit kent, maar waaruit men nog verder zou kunnen gaan en zou kunnen worden; de actie die het geheel drijft dat men, vanuit zich beschouwend, kent zonder er mee verbonden te zijn als persoonlijkheid. Dat komt ook in de boedhistische leerstellingen voor.

Vraag: Maar de actie, dat is God, niet?

Antwoord: De actie is de uitdrukking van God oftewel om het anders te zeggen: God is de energie waaruit het totaal der verschijnselen voorkomt.

Vrienden, we moeten de zaak langzamerhand gaan sluiten. Nu is er één ding dat eigenlijk in die vragen heel sterk naar voren komt. De mens denkt vanuit zichzelf, hij leeft vanuit zichzelf,

hij kan slechts vanuit zichzelf de relatie met dat andere bevatten. Alle beschrijvingen van zijn eigen bestaan en zijn eigen leven hebben alleen zin zolang ze slaan op zijn huidige toestand en zijn huidig bewustzijn.

En als ik daarover nu nog wat mag zeggen, dan kunnen we daarmee de zaak beëindigen. U had misschien liever een improvisatie gehad, maar ik mag het ook wel eens doen zonder dat we daar nu direct dichterbij worden.

Wanneer ik mijzelf ben, dan ben ik een raadsel dat ik zoek te erkennen in de wereld rond mij, omdat ik mijzelf niet benaderen kan. Mijn 'ik' is voor mij het grote probleem omdat mijn voorstelling van het 'ik' alleen het complex is van alles wat rond mij is, en ik de eigen waarde daarvan nog niet kan beseffen zonder de begrenzing, die van buitenaf op mij wordt geworpen. We hebben ruimtevrees! We zijn bang voor de oneindigheid en ervaren die als een afgrond. En de angst voor deze afgrond juist, drijft ons dan steeds wreder terug naar het nu, naar het heden, naar de wereld.

We moeten leren beseffen dat er in ons geen afgrond is, dat er geen leegte is, dat al datgene dat we buiten ons zien eerst in ons bestaat. De wereld die we zien is geen werkelijkheid. De wereld zoals we ze in onszelf bouwen en beleven dat is een werkelijkheid. Het is onze interpretatie van het bestaan en niet het bestaan zelf waaruit onze erkenning voortkomt. Ons leed is vaak geen werkelijk leed. Ons leed is onze interpretatie van het gebeuren, onze persoonlijke reactie op het gebeuren, het ligt in ons en niet buiten ons.

En bewustzijn en bewustwording, die wij zo graag willen zoeken in heel dikke boeken, die we willen zoeken in geestelijke scholen en leringen, kan alleen maar in onszelf bestaan. Alleen wij kunnen bewust zijn; en niemand kan aan dit bewustzijn toevoegen of afnemen wat in ons bestaat. Het is wat wij zelf werken, wat wij zelf zijn, wat wij zelf doen hetgeen bepaalt wat ons heden is.

Ja zeker, dan klinkt het aardig om te zeggen "Alles verandert, alles vloeit, dus pluk de dag". Maar dat betekent niet: pluk de dag buiten je, zoek ze in de wereld buiten je. Het betekent: lééf die dag in jezelf, besef die dag in jezelf en maak die dag in jezelf tot iets dat schoonheid en vreugde heeft. Dat is de bedoeling.

De kringloop van de ziel, zij is onze bestemming, ons noodlot. Zij is voor mens en geest onontkoombaar. Maar in die onontkoombaarheid moeten wij op elk ogenblik zelf zijn, want vanuit onszelf beseffen wij de sferen en de werelden, beseffen wij de aarde. Uit onszelf leven wij zelfs in het schijnbare niet van een duisternis waarin het 'ik' de enige uitdrukking blijkt.

Wij bouwen! Wij bouwen zelf onze wereld. En wereld aan wereld rijgende, zouden minuut na minuut als het ware herboren leven in die wereld onszelf steeds beter moeten begrijpen. We zouden onafhankelijk moeten zijn van de illusies die maar al te vaak nodig zijn om te kunnen leven. Omdat wij, niet bevreesd voor de oneindigheid die ook in ons wezen ligt, alle eindigen durven zien als een deel van onze oneindigheid. En ons leven durven zien als een harteklop, misschien één kleine pulsatie van energie van het totale Zijn, dat in ons sluimert. Dat is leven. Dat is werkelijk, dat is juist leven, dat is gebruikmaken van dat wat ons gegeven wordt.

Dat kunnen we alleen zelf. God geeft u uw leven. God geeft u de wereld. God geeft u beelden en gedachten om u mee bezig te houden en Hij gaf u tot taak om er zelf het beeld van Zijn Wezen uit op te bouwen in uzelf.

Hij gaf u leven en dood in de materie. Hij gaf u dit niet als de begrenzing van het leven. Hij schonk u leven en dood als wetmatigheid, opdat u zou beseffen dat alle verschijnselen, vliedend zijn en dat slechts uzelf eeuwig bent.

Kijk, dat wilde ik u nog even voorleggen. Niet erg dichterbij misschien maar hopenlijk toch nog wel een waardige afsluiting voor deze overigens zeer gezellige (hoop ik) en zeer genoeglijke, avond.

Ik dank u allen voor uw aandacht en ik wens u een heel prettige thuisweg tot we elkaar eventueel weer ontmoeten.

Een hele hoop rust van binnen en een hele hoop kracht naar buiten en een hele hoop vreugde vanuit u in de wereld rond u.

Tot ziens!